

VALAŠSKÉ KLOBOUKY

V severním výběžku chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty leží na pomezí s Vizovickými vrchy v údolí říčky Kloboučky pětitisícové město Valašské Klobouky, nejsevernější místo, kam při putování bělokarpatskou oblastí zavítáme.

Město patří k mikroregionu Jižní Valašsko, který je územně takřka totožný s někdejšími brumovským panstvím. Až do roku 1960 byly „Klobúky“ okresním městem, což se projevilo i v jeho výstavnosti díky novým, skutečně městským budovám, postaveným zejména kolem náměstí. Ve staré radnici sídlí muzeum, které má v Červeném domě expozici soukenictví, plátenictví a barvířství.

Název města spojený s pokrývkou hlavy pochází podle pověsti od klobouku, který brumovská vrchnost při výjezdech na hon použila k označení své oblíbené studánky na místě dnešní kašny. Když kolem ní vznikla osada, nazvali ji Klobouky.

Město je vyhlášené Valašským mikulášským jarmekem, při němž se ulicemi i náměstím mezi stánky řemeslníků hemží Mikuláši a děsivými postavami čertů. Jeho návštěva stojí za to. V předvánočním čase se dá spojit s unikátním pohyblivým betlémem v nedalekém Horním Lidči.

↑ Valašské Klobouky jsou vyhlášené Valašským mikulášským jarmekem, při němž ulicemi i náměstím mezi stánky řemeslníků prochází tradiční mikulášský průvod. Skvělou atmosféru doplňují adventní zvyky i bohatý program pro celé rodiny.

Smutnou událostí v historii města je požár z roku 1896, který zničil více než polovinu domů. Svým rozsahem je považován za největší na Moravě v 19. století. Zničil většinu původních dřevěných domů a nová výstavba probíhala již ve zděné podobě.

Z Valašských Klobouk a okolí pochází řada významných osobností. Několik si jich připomeňme.

Pilot Josef Balejka (1917–2004) sloužil za druhé světové války v britské RAF nejprve jako stíhač u 303. polské perutě, později létal s hlídkovým bombardérem u 311. čs. perutě.

Kdysi indexový spisovatel a publicista Ladislav Mňačko se v Kloboukách narodil.

Český spisovatel a průkopník žánru sci-fi J. M. Troska svými úžasnými vědecko-fantastickými příběhy fascinoval ve třicátých a čtyřicátých letech 20. století nejednoho kluka.

Jedním z šesti Moravanů, kteří 18. června 1942 zahynuli v kryptě kostela sv. Cyrila a Metoděje v Praze, byl tehdy osmadvacetiletý rodák ze Smoliny Josef Valčík. Tím sedmým hrdinou, který spáchal atentát na Reinharda Heydricha, byl Slovák Jozef Gabčík. Valčík byl členem výsadkové skupiny Silver A, která se aktivně podílela na přípravách atentátu. Při perzekucích po atentátu bylo popraveno čtrnáct členů jeho rodiny. V jeho rodné Smolině si je každoročně připomínají při pietní akci.

NEDAŠOVSKÉ ZÁVRŠÍ

Vedle známých bělokarpatských průsmeků, jimiž vedou spojnice Moravy a Slovenska, je cesta z Brumova přes Nedašov a Červený kameň poněkud utajená.

Na moravské straně prochází obcemi jižního Valašska Návojnou, Nedašovem a Nedašovou Lhotou, jimiž protéká řeka Nedašovka. Oblast kolem je součástí CHKO Bílé Karpaty a bývá označována jako kloboucké Závřší, místní ale užívají označení nedašovské Závřší. Leží v údolí odděleném od nedalekých Valašských Klobouk vrchy Radošín a Potecký, od Slovenska pak pásmem vrchů Cigán, Kaňúr a Holý.

Své pojmenování Závřšané mají zdejší obyvatelé proto, že obce leží směrem od Valašských Klobouk „za vrchy“. Není úplně jasné, z čeho vzniklo jiné podivné označení zdejších obyvatel – v okolí jsou nazýváni tarahúni, přičemž vznik tohoto označení je připisován kombinaci slov Tatar a Hun, tedy asijských kmenů, jejichž drancující nájezdy na Moravu v 17. století přes bělokarpatské průsmeky provázelo vraždění a znásilňování. V kraji nadělali velkou paseku a řada místních má možná jejich krev v žilách doposud.

Není však vyloučeno, že toto pojmenování je odvozeno z výrazu pro hlasitou mluvu či potulování se – taráňat: „Ti, co přicházejí z hor a kopců, mluví hlasitě a také mluví jinak, jinými výrazy než my – taráňajú, tarahúňajú, tarahýňajú – jsou to tarahúni.“